

POWIATOWY URZĄD PRACY
W ZGORZELCU

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ZGORZELECKIM
W I PÓŁROCZU 2008 ROKU.

wrzesień 2008 rok

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Analiza bezrobocia w powiecie zgorzeleckim według zawodów (grup zawodowych) – stan w końcu I półrocza 2008 ...	4
2.1. Struktura bezrobotnych według zawodów	4
2.2. Analiza napływu bezrobotnych według zawodu	6
2.3 Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych	7
3. Analiza ofert pracy pozyskanych w powiecie zgorzeleckim według zawodów (grup zawodów)	7
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	11
4.1. Zawody deficytowe	12
4.2 Zawody nadwyżkowe	14
4.3 Zawody zrównoważone	16
4.4 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.....	16
5. Wnioski	17

1. Wstęp

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie zgorzeleckim w I – półroczu 2008r.” to kolejna analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy w układzie kwalifikacji zawodowych, sporządzona według zaleceń metodycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu jest jednostką organizacyjną powiatu, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Wykonuje zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. W celu podejmowania działań zmierzających do łagodzenia skutków bezrobocia oraz efektywnego promowania zatrudnienia niezbędnym jest ciągle poddawanie analizie wielkości ukazujących rynek pracy i prowadzenie sprawnego systemu informacyjnego w tej dziedzinie.

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych stanowi ważny instrument do realizacji tych działań.

Jest źródłem informacji do :

- określenia kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy;
- określenia metod służących instytucjom zainteresowanym problematyką rynku pracy do koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy;
- udoskonalania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
- usprawnienia pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy;
- usprawnienia poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Informacje o liczbie bezrobotnych i ofertach pracy w I półroczu 2008r. z Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu uzyskano posługując się m.in.:

- Załącznikiem nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.”

- Załącznikiem nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.”

Statystyka z zakresu stosowania zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych sporządzana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. nr 265, poz.2644).

Klasyfikacja zawodów to pięciopoziomowy, hierarchicznie usystematyzowany zbiór zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Poszczególne zawody są grupowane w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Na systemie pojęć tj. zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe oparta jest struktura klasyfikacji.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu obejmuje swoim działaniem powiat zgorzelecki, znajdujący się w województwie dolnośląskim położonym w południowo-zachodniej części Polski. Powiat zgorzelecki ponownie znalazł się na mapie administracyjnej kraju 1 stycznia 1999r. W obecnych swych granicach terytorialnych zajmuje powierzchnię 838 km².

W skład powiatu zgorzeleckiego wchodzi aktualnie 7 gmin: Gmina Miejska Zgorzelec, Gmina Wiejska Zgorzelec, Miasto Zawidów, Gmina Sulików, Miasto i Gmina Bogatynia, Miasto i Gmina Pieńsk, Gmina i Miasto Węgliniec, a liczbę ich bezrobotnych w I półroczu 2008r. obrazuje tabela nr 1. Z danych statystycznych wynika, iż bezrobocie w powiecie zgorzeleckim malało z miesiąca na miesiąc, a najmniejsze bezrobocie występowało w mieście Zawidów.

Tabela nr 1. Liczba bezrobotnych wg gmin w powiecie zgorzeleckim w I półroczu 2008r.

Okres	Miasto Zgorzelec	Gmina Zgorzelec	Miasto i Gmina Bogatynia	Miasto i Gmina Węgliniec	Miasto Zawidów	Gmina Sulików	Miasto i Gmina Pieńsk	Powiat
Styczeń	1178	342	1174	586	163	324	508	4275
Luty	1219	351	1181	568	166	342	532	4359
Marzec	1150	332	1105	536	148	325	508	4104
Kwiecień	1099	316	1105	507	132	308	485	3952
Maj	1027	319	1057	475	129	307	457	3771
Czerwiec	929	283	1048	466	124	293	424	3567

Przeprowadzona poniżej analiza relacji liczby bezrobotnych według zawodów w różnym układzie klasyfikacji zawodów oraz ofert pracy daje obraz sytuacji na rynku pracy w powiecie zgorzeleckim. Daje także możliwość oceny rozwoju lokalnej gospodarki przede wszystkim poprzez śledzenie struktury bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy i zgłaszanych ofert pracy biorąc pod uwagę klasyfikację działalności.

2. Analiza bezrobocia w powiecie zgorzeleckim według zawodów (grup zawodowych) - stan w I półroczu 2008r.

Niniejsza część raportu zostanie poświęcona analizie struktury zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

2.1. Struktura bezrobotnych według zawodów – stan w końcu I półrocza 2008 roku.

W powiecie zgorzeleckim stopa bezrobocia w końcu I półrocza 2008r. wynosiła 10,4% (kraj 9,6%) i była o 3,2 % niższa w porównaniu do końca I półrocza 2007r. Fakt ten spowodowany jest między innymi dużą liczbą migracji ludności i podjęć pracy za granicą oraz zmianą pracy przez dotychczas pracujących na lepiej płatną, co stworzyło miejsca pracy, z których mogli skorzystać dotychczasowi bezrobotni.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca 2008r wynosiła 3567 osób (w tym 2147 kobiet), czyli była o 1192 osoby mniejsza niż w końcu czerwca 2007r. Bezrobotni pozostający w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w końcu I półrocza 2008r. zostali sklasyfikowani w 509 zawodach.

W podziale na duże grupy zawodowe najwięcej bezrobotnych to przedstawiciele następujących grup:

- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy („52”) – **10,67**
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń („72”) – **10,64**
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy („74”) – **10,57**
- górnicy i robotnicy budowlani („71”) – **9,25**
- pracownicy pozostałych specjalności („34”) – **9,21**

Najmniej liczną grupę stanowili:

- nauczyciel praktycznej nauki zawodu i instruktorzy („33”) – **0,03**
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby („64”) – **0,03**
- kierownicy małych przedsiębiorstw („13”) – **0,07**
- siły zbrojne („01”) – **0,10**
- kierownicy dużych i średnich organizacji („12”) – **0,34**

Po przeanalizowaniu zawodów według grup elementarnych wyodrębniono zawody reprezentatywne dla najliczniej występujących zawodów. W tabeli nr 2 uwzględniono 10 najbardziej popularnych zawodów.

Tabela nr 2. Liczba bezrobotnych wg zawodów .

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Udział procentowy
1.	000000	Bez zawodu	615	17,24 %
2.	522107	Sprzedawca	314	8,80 %
3.	341902	Asystent ekonomiczny	142	3,92 %
4.	712102	Murarz	99	2,77 %
5.	743604	Szwaczka	85	2,38 %
6.	722204	Ślusarz	83	2,32 %
7.	512201	Kucharz	70	1,96 %
8.	723105	Mechanicy samochodów osobowych	65	1,82 %
9.	913207	Sprzątaczką	63	1,76 %
10.	931301	Robotnik budowlany	63	1,76 %

Osoby z powyższymi zawodami stanowiły 44,73 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na koniec czerwca 2008r. Czołową pozycję w tej grupie zawodowej zajmuje populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu tzw. „grupa bez zawodu”- stanowi 17,24% ogółu bezrobotnych. W grupie tej 68,29% (tj. 420 osób) to kobiety.

Grupa bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, jeżeli po ukończeniu (bądź nie ukończeniu) szkoły nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz dyplom uprawniający ich do wykonywania danego zawodu.

Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych kobiet największa liczba występuje w zawodach: bez zawodu 420 osób, sprzedawca 293 osoby, asystent ekonomiczny 129 osób, szwaczka 85 osób, kucharz 70 osób, sprzątaczką 62 osoby, pozostali tkacze, dziewiarze i pokrewni 52 osoby, krawiec 55 osób, salowa 32 osoby.

Osoby, zarejestrowane w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły(absolwenci) najliczniej reprezentowały zawody: bez zawodu 30 osób, asystent ekonomiczny 11 osób, organizator usług hotelarskich 5 osób, technik żywienia i gospodarstwa domowego 4 osoby, organizator agrobiznesu 3 osoby, sprzedawca 3 osoby.

Wśród osób zarejestrowanych przez okres powyżej 12 miesięcy dominują zawody: sprzedawca 119 osób, murarz 46 osób, bez zawodu 36 osób, szwacz 35 osób, kucharz 35 osób, asystent ekonomiczny 35 osób, pozostali tkacze, dziewiarze i pokrewni 34 osoby.

Jak wynika z powyższej analizy, mimo spadku ogólnej liczby bezrobotnych w danych zawodach największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych w końcu I półrocza 2008r. nadal stanowiły osoby posiadające wykształcenie zawodowe i niższe. Ponadto zagrożone bezrobociem były przede wszystkim kobiety.

2.2. Analiza napływu bezrobotnych według zawodów.

Analiza napływu osób do bezrobocia według zawodów na lokalnym rynku pracy jest jednym z elementów monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W powiecie zgorzeleckim w końcu I półrocza 2008r. do ewidencji napłynęła grupa 3063 osób bezrobotnych, w tym 1626 kobiet.

Analizując napływ bezrobotnych wyodrębniono zawody wg elementarnych grup, w których napływ osiągnął najwyższy poziom.

Tabela nr 3. Napływ bezrobotnych wg zawodu.

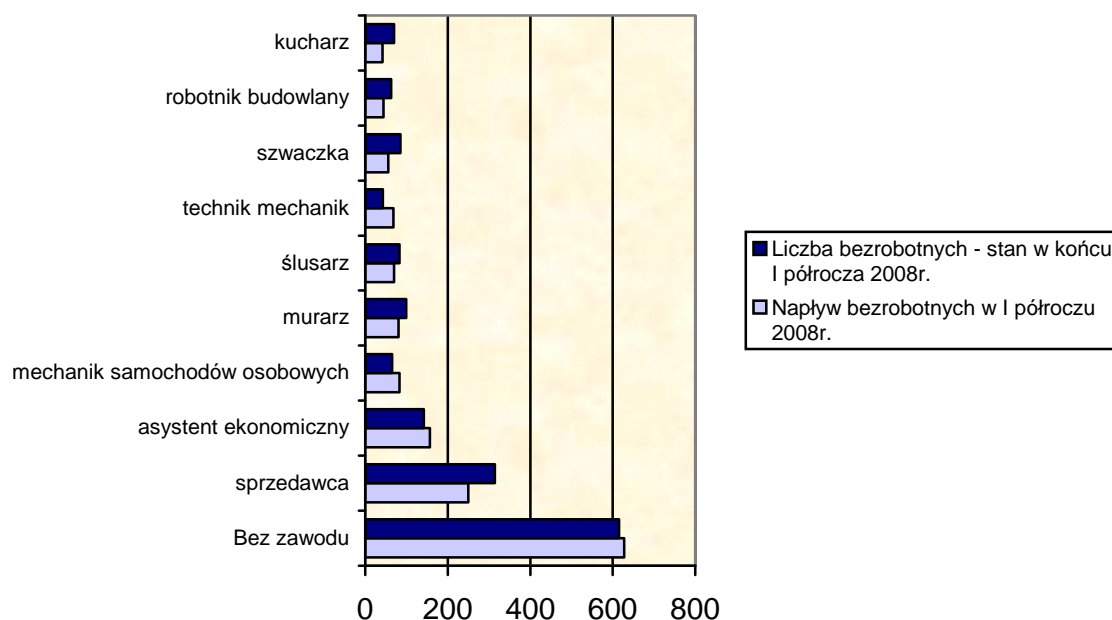
l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Udział procentowy
1.	000000	Bez zawodu	628	20,50 %
2.	522107	Sprzedawca	250	8,16 %
3.	341902	Asystent ekonomiczny	157	5,12 %
4.	723105	Mechanik samochodów osobowych	86	2,80 %
5.	712102	Murarz	81	2,64 %
6.	722204	Ślusarz	70	2,28 %
7.	311502	Technik mechanik	68	2,22 %
8.	743604	Szwaczka	56	1,82 %
9.	931301	Robotnik budowlany	44	1,44 %
10.	512201	Kucharz	42	1,37 %

Najwyższy napływ wśród zarejestrowanych kobiet wystąpił w następujących zawodach: bez zawodu 337 osób, sprzedawca 232 osób, asystent ekonomiczny 138 osób, szwaczka 56 osób, kucharz 38 osób, sprzątaczką 36 osób, krawiec 34 osób, technik żywienia i gospodarstwa domowego 29 osób, fryzjer 28 osób.

Napływ osób zarejestrowanych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły (absolwenci) odnotowano w zawodach: bez zawodu 91 osób, asystent ekonomiczny 22osób, organizator usług hotelarskich 12 osób, technik żywienia i gospodarstwa domowego 13 osób, fryzjer 6 osób specjalista ds. marketingu i handlu 6 osób, handlowiec 6 osób, technik mechanik 5 osób, organizator agrobiznesu 5 osób, sprzedawca 5 osób.

Wykres nr 1.

Największy napływ bezrobotnych wg zawodów

2.3. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych.

Wyniki analizy napływu do bezrobocia pokazały, że najliczniejszą dużą grupą zawodową są: **pracownicy pozostałych specjalności**. Największą liczbę osób w tej grupie zawodowej stanowili pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani.

Drugie miejsce w napływie do bezrobocia zajmuje grupa: **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń**. Najwięcej osób spośród zarejestrowanych w tej grupie zawodowej posiadało zawód: mechanicy pojazdów samochodowych, ślusarze i pokrewni oraz elektromonterzy.

Trzecią grupę stanowili: **sprzedawcy i demonstratorzy**. Duży napływ w zawodzie sprzedawcy związany jest z częstą rotacją pracowników w branży handlowej.

Kolejną grupę stanowiły osoby zaliczane do grupy: **średni personel techniczny**, wśród której największy udział miały osoby posiadające zawód: technik budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni, technik elektryk oraz technik mechanik.

3. Analiza ofert pracy pozyskanych w powiecie zgorzeleckim według zawodów (grup zawodów).

Na terenie powiatu zgorzeleckiego działa wiele firm zarówno z sektora publicznego jak i prywatnego, część z nich składa do PUP informacje o poszukiwanych pracownikach. Należy jednak pamiętać o tym, że publiczne pośrednictwo pracy jest przez wielu pracodawców

traktowane jako alternatywny sposób poszukiwania pracowników. W zakresie tym wykorzystują także inne dostępne formy pozyskiwania personelu.

W I półroczu 2008 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu wpłynęło 1176 ofert pracy. Zdecydowana większość ofert – 828 (70,40%) - pochodziła z sektora prywatnego, natomiast – 348 (29,59 %) z sektora publicznego. Zgłoszone miejsca pracy często dotyczyły prac subsydiowanych.

W strukturze ofert pracy wg dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy) najwyższe wskaźniki odnotowane zostały w następujących grupach zawodowych:

- ❖ PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ – **18,93**
- ❖ MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZY – **16,68**
- ❖ PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI – **9,82**
- ❖ PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I OCHRONY – **8,29**
- ❖ OPERATORZY I MONTERZY MASZYN – **7,16**
- ❖ PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH – **6,34**
- ❖ ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE – **5,01**

Najwięcej ofert pracy wpłynęło dla:

- osób bez zawodu	199 ofert
- pracowników biurowych	163 ofert
- sprzedawców	157 ofert
- pracowników administracyjnych	44 oferty
- robotników budowlanych	42 oferty
- monterów sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	34 oferty
- pracowników ochrony	24 ofert
- pomocy kuchenna	20 ofert
- pozostali technicy mechaniccy	20 ofert
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych	19 ofert
- sprzątaczek	15 ofert
- pomocniczy robotnik szklarniowy	15 ofert
- kierowca samochodu osobowego	13 ofert
- monter kotłów i armatury kotłowej	12 ofert
- szwaczek	11 ofert
- kelner	11 ofert

Tabela nr 4 . LICZBA ZGŁOSZONYCH OFERT PRACY WG ZAWODÓW (POWYŻEJ 10)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2008r.	Napływ bezrobotnych w I półroczu 2008r	Stan bezrobotnych w końcu I półrocza 2008r.
1	2	3	4	5	6
1	000000	Bez zawodu	199	628	615
2	419101	Pracownik biurowy	163	22	26
3	522107	Sprzedawca	157	250	314
4	343101	Pracownik administracyjny	44	10	13
5	931301	Robotnik budowlany	42	44	63
6	828206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	34	0	0
7	515902	Pracownik ochrony	24	14	13
8	913204	Pomoc kuchenna	20	17	31
9	311590	Pozostali technicy mechanicy	20	2	2
10	828303	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	19	16	16
11	913207	Sprzątaczką	15	36	63
12	921104	Pomocniczy robotnik szklarniowy	15	2	2
13	832101	Kierowca samochodu osobowego	13	15	26
14	828103	Monter kotłów i armatury kotłowej	12	2	2
15	743604	Szwaczka	11	56	85
16	512302	Kelner	11	18	22

Liczba ofert w zawodach: pracownik biurowy, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, pracownik administracyjny, nie świadczy w powyższym zestawieniu, że są to zawody deficytowe, ponieważ zgłoszone oferty dotyczą w szczególności organizacji miejsc stażu i przygotowania zawodowego.

Ponadto z danych statystycznych wynika, że w dyspozycji tut. Urzędu nie pojawiały się propozycje pracy dla osób w zawodach tj. architekt, geograf, socjolog, politolog, technik górnictwa odkrywkowego, technik włókiennik, agent celny, dietetyk, drwal, intendent, tkacz, dziewiarz i inne.

Jednocześnie można stwierdzić, że najwięcej ofert pracy dotyczy tych zawodów, w których występuje największe bezrobocie, jednakże nie oznacza to, iż ilość ich jest na tyle wystarczająca by zabezpieczyć popyt na pracę w tych grupach zawodowych.

Dopełnieniem obrazu sytuacji bezrobocia w powiecie zgorzeleckim jest analiza bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy wg sekcji PKD w I półroczu 2008r.

Tabela nr 5 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w I półroczu 2008r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w I półroczu 2008r	stan w końcu I półrocza 2008r	zgłoszone w I półroczu 2008r	stan w końcu I półrocza 2008r
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	41	84	17	7
Rybacktwo	2	0	0	0
Górnictwo	46	88	3	0
Przetwórstwo przemysłowe	565	679	212	20
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	28	33	20	0
Budownictwo	237	308	78	10
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	661	707	248	30
Hotele i restauracje	92	123	61	9
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	96	114	35	8
Pośrednictwo finansowe	47	43	40	2
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	145	157	65	12
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	48	79	240	49
Edukacja	38	60	38	22
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	78	128	49	1
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	139	145	70	8
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	100	127	0	0
Ogółem	2363	2875	1176	178

Z powyższych danych wg sekcji PKD wynika, że w I półroczu 2008r. wystąpiły działalności, w których nie odnotowano napływu osób bezrobotnych, ani też zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Należą do nich: **Rybacktwo, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Organizacje i zespoły eksterytorialne.**

Ze względu na napływ bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najwyższe liczby bezrobotnych w omawianym okresie generowały następujące sekcje:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego **27,97 %**,
- Przetwórstwo przemysłowe **23,91%** ,
- Budownictwo **10,03 %**,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej **6,14%**,
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała **5,88%**.

Według PKD zgłoszono ogółem 1176 ofert pracy , z których 59,51% koncentrowało się w sekcjach tj.:

- ❖ Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego- **21,08%**,
- ❖ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – **20,40%**
- ❖ Przetwórstwo przemysłowe – **18,03%**.

Należy pamiętać, iż zgłoszone oferty pracy zgrupowane w sekcji PKD **Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne** odnoszą się przede wszystkim do miejsc stażu zawodowego.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Niniejsza analiza oparta jest na wykorzystaniu ilościowych parametrów opisujących roczny napływ ofert pracy wg zawodów oraz ilość bezrobotnych w wybranych kategoriach zawodowych. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,l}^k$) został obliczony

według wzoru: $W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{B_l^k}$

gdzie:

B_l^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_l^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 < W_{n,l}^k < 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

4.1. Zawody deficytowe.

Cechy deficytowości na naszym rynku pracy w I półroczu 2008r., przy przyjętym sposobie wyliczania wskaźników wykazują poniższe grupy zawodowe z kodem 2-cyfrowym tj.:

- ❖ ROBOTNICZY POMOCNICZY W ROLNICTWIE, RYBOŁÓWSTWIE I POKREWNI („92”) – 5,6667
- ❖ PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ („41”) – 2,7612
- ❖ SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA („23”) – 2,4444
- ❖ OPERATORZY I MONTERZY MASZYN („82”) – 1,2727
- ❖ PRACOWNICY OBROTU PIENIĘŻNEGO I OBSŁUGI KLIENTÓW („42”) – 1,2083

Analizując tabele zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki(deficytu) zawodu stwierdzić należy, że spośród 234 zawodów (kod czterocyfrowy) dla 16 specjalizacji z pełnej klasyfikacji Zawodów brak jest możliwości obliczenia wskaźnika z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach. Potwierdza to także sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie – brak możliwości zrealizowania ofert pracy. Grupę tą stanowiły zawody przedstawione w tabeli nr 6.

Tabela nr 6. Zawody zdecydowanie deficytowe w powiecie zgorzeleckim w I półroczu 2008r.

L.p.	Kod 4-cyfrowy grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	7443	Obuwnicy	Max
2.	2143	Inżynierowie elektrycy	Max
3.	2142	Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	Max
4.	7343	Kopiści, trawiacze, grawerzy i pokrewni	Max
5.	7113	Robotnicy obróbki kamienia	Max
6.	8269	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	Max
7.	3475	Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	Max
8.	2413	Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi	Max
9.	2359	Specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani	Max
10.	3118	Kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni	Max
11.	4216	Pracownicy lombardów	Max
12.	2131	Projektanci i analitycy systemów komputerowych	Max
13.	3423	Pracownicy ds. zatrudnienia i pośrednictwa pracy	Max
14.	2444	Psycholodzy i pokrewni	Max
15.	9142	Myjący pojazdy i szyby	Max
16.	9121	Czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach	Max

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody, w których średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych, a także średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008r. wynosiła zero. Zawodów takich wystąpiło 84.

Poniżej przedstawiono zawody (biorąc pod uwagę sześciocyfrowy kod Klasyfikacji Zawodów) gdzie wskaźnik intensywności deficytu wynosił MAX. Wskaźnik o wartości MAX wskazuje, że w danym zawodzie w okresie objętym badaniem, zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast nie zarejestrowali się bezrobotni:

- administrator systemów komputerowych, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne, inżynier elektryk, inżynier mechanik – maszyny i urządzenia energetyczne, inżynier transportu (logistyk), nauczyciel chemii, nauczyciel fizyki i astronomii, nauczyciel języka obcego, nauczyciel matematyki, nauczyciel plastyki, nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, nauczyciel informatyki w szkole podstawowej, nauczyciel matematyki w szkole podstawowej, nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej, wychowawca w placówkach oświatowych wychowawczych i opiekuńczych, specjalista ds. wynagrodzeń, specjalista ds. kadr, psycholog, technik urządzeń sanitarnych, grafik komputerowy, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, przedstawiciel handlowy, pośrednik pracy, policjant służby kryminalnej, florysta, instruktor odnowy biologicznej, instruktor rekreacji ruchowej, trener sportowy, fakturzystka, odprawiacz pociągów, kurier, kasjer biletowy, pracownik lombardu, rejestratorka medyczna, asystentka pielęgniarska, manikiurzystka, ekspedient w punkcie usługowym, kamieniarz, konserwator budynków, glazurnik, monter składacz okien, mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych, elektromonter linii napowietrznych niskich i średnich napięć, elektromonter pogotowia elektroenergetycznego, modelarz odlewnik gipsowych form roboczych, kopista poligraficzny, szewc naprawiacz, maszynista urządzeń pomocniczych elektroenergetyki, monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, monter wyrobów z tworzyw sztucznych, monter mebli, zmywacz szyb samochodowych, pomoc laboratoryjna, operator myjni, goniec, parkingowy, zamiatacz, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zielonych, wydawca materiałów.

W tabeli nr 7 przedstawiono zawody według wskaźnika intensywności deficytu zawodu bez uwzględnienia zawodów o wskaźniku intensywności wynoszącym MAX lub 0, oraz zawodów które kończą się cyframi 90 (czyli Pozostali ...).

Tabela nr 7. Zawody deficytowe w powiecie zgorzeleckim w I półroczu 2008 roku.

L.p.	Kod 6-cyfrowy grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	921104	Pomocniczy robotnik szklarniowy	7,5000
2.	419101	Pracownik biurowy	7,4091
3.	341901	Asystent bankowości	7,0000
4.	811102	Operator koparek i zwałowarek	6,0000
5.	828103	Monter kotłów i armatury kotłowej	6,0000
6.	233201	Nauczyciel przedszkola	5,0000
7.	343101	Pracownik administracyjny	4,4000
8.	422201	Recepcjonista	4,0000
9.	514109	Fryzjer damski	4,0000
10.	348202	Bibliotekarz	4,0000
11.	421201	Kasjer bankowy	3,0000
12.	522108	Sprzedawca w stacji paliw	3,0000
13.	345102	Policjant służby prewencji	2,5000

14.	513301	Opiekunka domowa	2,5000
15.	821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	2,0000
16.	515902	Pracownik ochrony mienia i osób	1,7143
17.	342204	Spedytor	1,6667
18.	514103	Kosmetyczka	1,5000
19.	411101	Sekretarka	1,3333
20.	421202	Kasjer walutowy	1,2500
21.	828303	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	1,1875
22.	913204	Pomoc kuchenna	1,1765

Analizując zawody deficytowe zauważa się, iż w znacznym stopniu generują je zawody wymagające wysokich kwalifikacji. Dużą grupę stanowią nauczyciele różnych specjalności, jednakże trzeba pamiętać, iż zgłoszone wolne miejsca pracy dla nauczycieli w większości przypadków dotyczyło niepełnego wymiaru czasu pracy. Ponadto na lokalnym rynku pracy brakuje psychologów, pracowników ochrony z licencją, kosmetyczek, fryzjerów, kasjerów walutowych.

Ponadto należy pamiętać, iż zawody: pracownik biurowy, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, pracownik administracyjny, nie należą do zawodów deficytowych, ponieważ zgłoszone oferty pracy na powyższym stanowiskach dotyczyły głównie organizacji miejsc stażu i przygotowania zawodowego.

Wyniki analizy zawodów deficytowych nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistości, ponieważ są to także zawody nie wymagające zbyt dużych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Przykładem takich zawodów są: goniec, parkingowy, zmiatacz.

4.2. Zawody nadwyżkowe.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób bezrobotnych w tym zawodzie. Im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki, tym bardziej nadwyżkowy jest zawód. Wartość wskaźnika intensywności nadwyżki „0,0000” wskazuje na to, że w danej grupie w omawianym okresie nie zgłoszono ofert pracy, natomiast rejestrowali się bezrobotni (nie biorąc pod uwagę zawodów, w których nie zgłoszono ofert pracy i nie zarejestrowano bezrobotnych). W I półroczu 2008r. zawodów które miały wskaźnik intensywności nadwyżki wynoszący „0,0000” było 248.

Poniżej przedstawiamy w tabeli 30 zawodów według wskaźnika intensywności nadwyżki zawodu bez uwzględnienia zawodów o wskaźniku intensywności wynoszącym MAX lub 0, oraz zawodów które kończą się cyframi 90 (czyli Pozostali ...).

Tabela nr 7. Zawody nadwyżkowe w powiecie zgorzeleckim w I półroczu 2008r.

L.p.	Kod 6-cyfrowy grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	341902	Asystent ekonomiczny	0,0191
2.	721202	Spawacz ręczny gazowy	0,0417
3.	743304	Krawiec	0,0571
4.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,0581
5.	512201	Kucharz	0,0714
6.	241102	Ekonomista	0,0769
7.	311204	Technik budownictwa	0,0882
8.	724201	Elektromonter (elektryk zakładowy)	0,0909
9.	741203	Piekarz	0,0909
10.	932103	Pakowacz	0,1000
11.	712102	Murarz	0,1111
12.	722304	Tokarz	0,1111
13.	312102	Technik informatyk	0,1176
14.	631102	Robotnik leśny	0,1250
15.	224101	Pielęgniarka	0,1250
16.	514102	Fryzjer	0,1250
17.	722204	Ślusarz	0,1286
18.	346104	Pracownik socjalny	0,1429
19.	341501	Handlowiec	0,1538
20.	743604	Szwaczka	0,1964
21.	222108	Specjalista ochrony środowiska	0,2000
22.	414101	Listonosz	0,2000
23.	713604	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	0,2000
24.	244104	Pedagog	0,2500
25.	341601	Zaopatrzeniowiec	0,2500
26.	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	0,2500
27.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,2500
28.	742207	Stolarz meblowy	0,2500
29.	916102	Ładowacz nieczystości stałych	0,2500
30.	712201	Betoniarz	0,2857
31.	742204	Stolarz	0,2857

Analizując zawody niedostosowane do potrzeb rynku pracy również zauważamy, że nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistości. W I półroczu 2008r. w ewidencji osób bezrobotnych figurowała spora grupa pedagogów, ale o bardzo różnych specjalizacjach, nie zawsze dostosowane do potrzeb pracodawców. Ponadto posiadamy grupę zawodową pielęgniarek, która w większości przypadków nie posiada aktualnych uprawnień do wykonywania zawodu. Należy także zwrócić uwagę na zawody budowlane (np. murarz, betoniarz, tynkarz) mechaniczne (np. ślusarz, tokarz i zawody pokrewne) spożywcze (np. piekarz) na które istnieje duże zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Mimo to ze względu na niskie, bądź przedawnione kwalifikacje, jak też przeciwwskazania zdrowotne bezrobotni w tych zawodach nie spełniali oczekiwań pracodawców.

4.3. Zawody zrównoważone.

Do zawodów zrównoważonych, czyli takich, które charakteryzuje równowaga pomiędzy popytem a podażą należały zawody przedstawione w tabeli nr 8.

Tabela nr 8. Zawody zrównoważone w powiecie zgorzeleckim w I półroczu 2008r.

L.p.	Kod 6-cyfrowy grupy zawodów	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	1
2.	312201	Operator sprzętu komputerowego	1
3.	421102	Kasjer handlowy	1
4.	421401	Inkasent	1
5.	513102	Opiekunka dziecięca	1
6.	513901	Laborant sekcyjny	1
7.	713203	Posadzkarz	1
8.	721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1
9.	913203	Pokojowa	1
10.	921102	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	1
11.	931201	Kopacz	1

4.4. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.

Opracowanie rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie zostało oparte na wskaźnikach, które są wynikiem obliczonym jako stosunek osób zarejestrowanych w danym zawodzie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie na koniec czerwca 2008r.

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy stanowiły 54,3 % ogółu bezrobotnych na koniec czerwca 2008r. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwałe bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie (dwucyfrowy kod zawodów).

Na pierwszym miejscu zawodami generującymi długotrwałe bezrobocie znalazły się następujące zawody:

- ❖ Kierownicy małych przedsiębiorstw
 - ❖ Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.
 - ❖ Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni
- gdzie wartość wskaźnika dla tych zawodów osiągnęła poziom od 60%.

Na drugim miejscu znalazły się zawody w przedziale od 50% do 60% tj:

- ❖ Pracownicy obsługi biurowej
- ❖ Leśnicy i rybacy

- ❖ Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach

Pozostałe grupy zawodów generujących długotrwałe bezrobocie kształtowały się na poziomie poniżej 50%:

- ❖ Kierowcy i operatorzy pojazdów,
- ❖ Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy
- ❖ Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
- ❖ Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- ❖ Górnicy i robotnicy budowlani
- ❖ Pracownicy usług osobistych i ochrony
- ❖ Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
- ❖ Rolnicy
- ❖ Ogrodnicy
- ❖ Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
- ❖ Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni
- ❖ Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
- ❖ Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
- ❖ Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
- ❖ Operatorzy maszyn i urządzeń
- ❖ Specjaliści szkolnictwa
- ❖ Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia
- ❖ Średni personel techniczny
- ❖ Kierownicy dużych średnich organizacji
- ❖ Pracownicy pozostałych specjalności
- ❖ Pozostali specjaliści
- ❖ Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- ❖ Siły zbrojne.

5. Wnioski.

Analizując monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy można wyciągnąć następujące wnioski:

- mimo, że liczba bezrobotnych uległa znacznemu zmniejszeniu lokalny rynek pracy jest nadal nadwyżkowy, co wynika z analizy bezrobocia i ofert pracy,
- powiat ma charakter przemysłowy, a na jego terenie znajduje się wiele firm w bardzo dobrej kondycji ekonomicznej - mimo to bezrobocie na terenie powiatu ma charakter długotrwały,
- biorąc pod uwagę grupy wielkie najwięcej bezrobotnych odnotowano w grupie zawodowej „modelki, sprzedawcy, demonstratorzy”, zaś według grup elementarnych była to grupa „bez zawodu”, a za nią „sprzedawcy”,
- mimo deficytu siły roboczej w znaczącej liczbie zawodów nie wszystkie oferty mogły być w pełni zrealizowane. Wynika to głównie z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert pracy do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Część osób bezrobotnych posiada kwalifikacje zdeaktualizowane i nie odpowiadające nowoczesnym standardom pracy.
- spadek stopy bezrobocia spowodował, iż pracodawcy coraz częściej oferują wyższe wynagrodzenie niż minimalne, ale nadal utrzymuje się tendencja pracy za niską płacę dla potencjalnych pracowników co powoduje, że znaczny procent bezrobotnych nie

- wykazuje zainteresowania podjęciem legalnej pracy i podejmuje nielegalne zatrudnienie zasilając tzw. „szarą strefę”,
- biorąc pod uwagę sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności, sekcją generującą największy napływ bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz liczbę zgłoszonych ofert pracy była sekcja: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego,
 - w powiecie zgorzeleckim dominuje handel i działalność usługowa,
 - wśród zawodów deficytowych największe niedobory pracowników utrzymywały się wśród nauczycieli różnych specjalizacji, zwłaszcza języków obcych; jednakże trzeba pamiętać, iż zgłoszone wolne miejsca pracy dla nauczycieli w większości przypadków dotyczyły niepełnego wymiaru czasu pracy,
 - na lokalnym rynku pracy brakuje psychologów, pracowników ochrony z licencją, kosmetyczek, fryzjerów, kasjerów walutowych,
 - analizując zawody nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody budowlane (np. murarz, tynkarz, betoniarz), mechaniczne (np. ślusarz, tokarz i zawody pokrewne) spożywcze (np. piekarz) na które istnieje duże zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Mimo to ze względu na niskie, bądź przedawnione kwalifikacje, jak też przeciwwskazania zdrowotne bezrobotni w tych zawodach nie spełniali oczekiwań pracodawców,
 - mimo, że zwiększyła się liczba ofert pracy dla osób bez kwalifikacji, w dalszym ciągu grupa „bez zawodu” stanowi zawód nadwyżkowy na lokalnym rynku pracy - oznacza to, że w najgorszej sytuacji na rynku pracy są osoby bez kwalifikacji,
 - należy również uwzględnić, że duża grupa bezrobotnych może być sklasyfikowana w wielu zawodach, ale w momencie sporządzania sprawozdań statystycznych – zawarci są w systemie ewidencji komputerowej pod jednym kodem zawodu. Powoduje to, że dana osoba posiadająca kilka zawodów może w danym okresie czasu reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy, jak i deficytowy, z tym, że tylko jeden z nich będzie uwzględniony w statystyce rynku pracy i niniejszym opracowaniu,
 - konieczne jest dopasowanie klasyfikacji zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego do klasyfikacji zawodów rynku pracy,
 - prowadzenie analiz ilościowych nie może ograniczyć się wyłącznie do przedstawienia ich wyników w postaci danych liczbowych - dużo istotniejsza jest ich interpretacja, dzięki czemu mogą się one stać fundamentem do formułowania sądów i podejmowania działań.

Aktualna analiza dokonana została w oparciu o dane zarejestrowanych osób, a także na podstawie zgłaszanych do urzędu ofert pracy w I półroczu 2008r.

Sporządziła:

Sylwia Zarówna – Pośrednik Pracy I stopnia

Sylwia Stępień – Pośrednik Pracy I stopnia

Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Zgorzelcu
Teresa Piotrowska